

#DKVILD
SAMMEN OM ET VILDERE DANMARK

Projektindstilling til:

Danmarks VILDESTE kommune

VORDINGBORG

KOMMUNE

- For stor og sammenhængende natur

Finale grønbogen

Kommunenavn:

Vordingborg Kommune

Kontaktpersoner:

Naturmedarbejder Christina Kaaber-Bühler, ansvarlig for deltagelse i #DKVILD

Naturmedarbejder Carsten Horup, projektansvarlig på Clima-Bombina

Jeres VILDE projektside:

Overordnet side om #dkvild og naturprojekter: www.vildevordingborg.dk

Projekthjemmeside for Clima-Bombina:

<https://vordingborg.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a8d3bbbb405047def6a1b3d2694e16b>

Finaleprojektets titel/overskrift:

Vordingborg Kommune for stor og sammenhængende natur - eksemplificeret i projektet 'LIFE Clima-Bombina'

Kort beskrivelse af projektet:

Vordingborg Kommunes indsats for natur og biodiversitet er bred og spænder fra Vild Med Vilje i private haver og offentlige arealer, til de helt store naturprojekter hvor mange hektar sættes fri i naturlige processer. I denne projektindstilling, hvor der kun må fremhæves en indsats, vil vi beskrive de store projekter, og eksemplificere med projektet Clima-Bombina der netop nu gennemføres på Knudshoved Odde.

Aktuelt arbejder Vordingborg Kommune for følgende større projekter:

- Naturnationalpark Ulvshale – VK arbejder aktivt for NNP (306 ha), og at den skal udvides markant (+1000 ha)
- Naturgenopretning på godset Gl. Oremandsgård ved Præstø: mål helårsgræsning på 400 ha varieret natur: skove, våde enge og overdrev.
- På Østmøn arbejdes for et stort Life Orchids projekt med omlægning af 111 ha private arealer og 330 ha ejet af NST agerland og plantage skov til kalkoverdrev vha. assisteres spredning fra naboarealer, naturlig hydrologi og helårsgræsning,

Life Clima-Bombina er et EU LIFE-projekt, der skal skabe nye levesteder for klokkefrø, andre padder og fugle for at modvirke klimaforandringer i kystnære landskaber. Projektet foregår på Knudshoved Odde og udgør 280 ha, hvoraf 180 ha er tidligere landbrugsjord. Med eksisterende natur bliver det samlede areal 400 ha. Projektet har en helhedsorienteret tilgang med fokus på at genoprette naturlige processer og skabe biodiversitetsrige græsningslandskaber. Dette sker bl.a. ved at:

- etablere naturlig hydrologi på 180 hektar tidligere landbrugsjord
- etableres yngleøer i et større vådområde – klyder i massevis yngler allerede i år ☺
- genetablere tidligere strukturer som fx sten, buske og krat
- supplerende opdrætsprogram for padder og markfirben
- udsåning af frø fra lokale kilder på 100 hektar tidligere landbrugsjord.

Assisteret spredning af naturfrø foregår med lokalt høstede frø. I 2020 og 2021 er der produceret 5.000 kg frø, der er sået ud på 85 hektar tidligere landbrugsjord. Skjaller er anvendt som nøgle-art for at hæmme græsvækst og fremme urter.

Projektområdet vil efterfølgende blive samgræsset af Exmoor ponyer og Galloway kreaturer på i alt ca. 400 hektar.

Vordingborg Kommune vil via projektet inspirere større lodsejere, kommuner, naturfonde, Naturstyrelsen og andre der arbejder med helhedsorienterede naturprojekter i en stor skala. Derfor deler vi erfaringer ved at invitere medier og fagfæller på besøg.

Når Vordingborg Kommune arbejder med større naturprojekter, prioriteres efter 'brandmandenslov' og hvor naturpotentialerne er størst. Det gælder også på Knudshoved Odde, der er et biodiversitets hotspot. Her lever ikke mindre end 15 af Danmarks 17 padder og krybdyrarter bl.a. klokkefrø, strandtudse, løgfrø og grønbroget tudse.

Det unikke kystlandskab er ekstremt varieret med over 12 habitatnaturtyper herunder overdrev, klinter, strandenge, rigkær, vandhuller, græsningsskov med gamle solitær-eg, tjørn, lind og vildæble.

Vordingborg Kommune er projektejer og leder af projektet. Projektet partnere: Ravn-Nature, EU, Miljøstyrelsen, Stiftung Naturschutz Schleswig-Holstein og Rosenfeldt. EU's LIFE program og Miljøstyrelsen har finansieret hovedparten af projektet, der har et samlet budget på ca. 38 mio. dkr.

Hvorfor skal netop dette projekt og jeres kommune kåres som Danmarks VILDESTE:
Life Clima-Bombina er et helhedsorienteret nytænkende naturprojekt, der forbedrer, udvider og skaber sammenhæng i naturen i et biodiversitetshotspot for især padder og krybdyr. Projektet genskaber naturlige processer som naturlig hydrologi og græsning og genskaber tidligere strukturer som sten og krat. Derudover sætter projektet turbo på naturudviklingen via assisteret spredning. Det er et inspirationsprojekt for andre større lodsejere.

Beskriv hvordan projektet lever op til de overordnede bedømmelseskriterier

- **Nytænkende:**
Det er et helhedsorienteret naturgenopretningsprojekt, der på landskabsskala sætter turbo på naturudviklingen ved genskabelse af naturlige processer, etablering af strukturer og assisteret spredning.
- **Engagerende:**
Projektet er et flagskibsprojekt for store naturprojekter. Rosenfeldt Gods inspirerer andre lodsejere til lignende projekter. Utallige fremvisninger bidrager til et engagement, der rækker udover projektet.
- **Vedvarende:**
Alle tidligere landbrugsarealer pålægges en tinglysning, der sikrer, at området i al evighed skal henlægges som natur. Vordingborg Kommune har en plejeret for at sikre en varig udvikling af biodiversiteten.
- **Stort:**
Projektområdet er på 280 hektar, hvoraf ca. 180 hektar er tidligere landbrugsjord. Efterfølgende vil projektområdet blive samgræsset med 120 hektar løvskov og strandeng, dvs et samlet område på i alt ca. 400 hektar.
- **Intelligent:**
Stærkt fokus på at 'spejle' den eksisterende natur på nye arealer, eksempelvis er der lagt et stort arbejde i at udvikle metoder til skånsom høst af frø fra nærliggende naturlokaliteter (se billeddokumentation i bilag).

Hvilken læring har kommunekonkurrencen givet, som kan bruges fremadrettet i kommunens(-ernes) naturindsatser?:

Konkurrencen har givet en øget folkelig og politisk interesse for natur og biodiversitet. Der er kommet en meget stor dialog om natur mellem forvaltningen, politikere og borgere. Dette vil vi bygge videre på.

Et store projekt som LIFE Clima-Bombina har lært os om eksemplets kraft. Kommunen oplever stor interesse for at etablere lignende store naturprojekter hos flere af kommunens godser, der er inspireret af indsatserne i LCB.

Beskriv/illustrer kommunens bedste, billigste og delbare VILDE råd, som andre kommuner kan lade sig inspirere af:

Lige nu kan vi slet ikke få armene ned over hvor stor en succes det har været at arbejde med naturlig hydrologi. Vi stoppede pumpen og lavede søer og øer sidste år. I år har vi stor yngle-succes for klyderne, der slog sig ned på yngle-øerne sidst i april. Nu er der spottet over 30 små dun-unger. Vi er meget glade og stolte over at projektet bidrager til at øge antallet af denne truede og smukke fugleart. Rådet må kunne derfor være: arbejd med den naturlige hydrologi det giver hurtige og gode resultater.